

Akavan Erityisalojen vastaus työ- ja elinkeinoministeriön virkapuheenvuoron valmisteluun_Lausuntopyyntö VN/12247/2026

"Mikä on mielestänne työ- ja elinkeinoministeriön strategiaan liittyvä keskeinen ongelma/haaste joka tulisi ratkaista ja mikä on ratkaisuehdotuksenne?"

Akavan Erityisalojen vastaus:

Suomessa ei tunnusteta humanististen alojen osaamisen merkitystä eikä sitä siten hyödynnetä riittävästi. Humanististen koulutusalojen osuus on myös kärsineet rahoitusleikkauksista. Määrälliset tulostimet, esimerkiksi julkaisujen tai valmistuneiden määrä, eivät tunnista riittävästi ihmistieteellisen tutkimuksen hyötyjä ja vaikuttavuutta.

Elinkeinoelämän uudistamisessa ja alueiden elinvoiman vahvistamisessa tarvitaan teknis-taloudellisen osaamisen rinnalla myös humanististen ja yleisemmin ihmistieteellisten alojen osaajia. Ihmistieteellinen asiantuntemus on välttämätöntä yhteiskunnallisten muutosten ennakointiin ja ymmärtämiseen sekä muutosten tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämiseen elinkeinoelämän uudistamisessa ja alueiden elinvoiman vahvistamisessa.

Humanististen koulutusalojen tuoma osaaminen ja sivistys ovat tärkeitä menestymisen edellytyksiä useimmilla elinkeinoelämän aloilla. Suomen kansainvälisen kilpailukykyyn vahvistamisessa on vaikea onnistua ilman kielellistä ja kulttuurista osaamista.

Siksi on tärkeää, että Suomessa varmistetaan laaja-alainen ja laadukas humanististen alojen tutkimuksen ja koulutuksen omavaraisuus. Koulutustarpeiden ennakoinnissa tulee ottaa huomioon sekä yksityisen että julkisen sektorin työvoima tarpeet. Korkeakoulujen rahoitusmallia tulee kehittää niin, että se huomio määrällisten mittareiden ohella myös laadun ja laaja-alaisesti eri koulutusalojen erityispiirteet.

Suomessa ei hyödynnetä myöskään riittävästi kulttuurialan tarjoamaa potentiaalia. Kulttuuri on itsessään arvokasta, mutta lisäksi se lisää tutkitusti käyttäjänsä hyvinvointia ja oppimismahdollisuuksia sekä työllistää ja luo liiketoimintaa – myös laajasti ympärilleen. Kulttuuri-, kirjasto- ja museoalat ovat myös merkittäviä elinvoimatekijöitä: ne tekevät osaltaan Suomesta ja eri alueista kiinnostavia asuinpaikkoja ja matkailukohteita. Kulttuurialaan panostaminen on suuri mahdollisuus myös maamme palveluviennin kasvattamisen näkökulmasta. Elinkeinoelämän uudistamisen ja alueiden elinvoimaisuuden vahvistamisen kannalta tärkeää, että Suomessa taataan riittävä julkinen rahoitus laadukkaille kulttuuri-, kirjasto- ja museopalveluille.

Mikael Palola

Johtaja, Työmarkkina- ja yhteiskuntasuhteet

Akavan Erityisalat